Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNE PRAVOBRANILKE
ELEANOR SHARPSTON,
predstavljeni 17. marca 2016 [1]

Zadeva C-63/15

Mehrdad Ghezelbash
proti
Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Rechtbank Den Haag, ki zaseda v 's-Hertogenboschu (Nizozemska))

„Azil — Obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito — Merila za določitev odgovorne države članice — Razlaga člena 27(1) Uredbe (EU) št. 604/2013 — Pravica do pritožbe ali ponovnega pregleda"

Uvod

1. Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe Rechtbank Den Haag (okrožno sodišče v Haagu), ki zaseda v 's-Hertogenboschu (Nizozemska) (v nadaljevanju: predložitveno sodišče), in zadeva C-155/15, Karim, sta povezana. V obeh prosilec za azil izpodbija odločbo pristojnih organov v državi članici, v kateri se nahaja, o njegovi predaji drugi državi članici, ki se je s prvo državo članico dogovorila, da bo prevzela odgovornost za obravnavanje prošnje za azil. Z zadevama se postavlja pomembno vprašanje. Ali je Uredba št. 604/2013 (v nadaljevanju: Uredba Dublin III) [2] tako kot njena predhodnica, Uredba št. 343/2003 (v nadaljevanju: Uredba Dublin II), [3] samo meddržavni mehanizem, ki posameznemu prosilcu za azil ne omogoča izpodbijanja take odločbe? Ali pa lahko taka oseba zdaj na podlagi člena 27(1) Uredbe Dublin III vloži pritožbo ali sproži postopek ponovnega pregleda odločbe o predaji iz razloga, da so bila napačno uporabljena merila iz poglavja III za določitev odgovorne države članice?

2. Ker se dejansko stanje, ki se nanaša na prošnjo vsakega od prosilcev, razlikuje, konkretna vprašanja, ki se porajajo, niso enaka. Zato bom istega dne objavila dvoje sklepne predloge.

1 — Jezik izvirnika: angleščina.

2 — Uredba (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva (prenovitev) (UL L 180, str. 31).

3 — Uredba Sveta (ES) št. 343/2003 z dne 18. februarja 2003 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 109).

3. Skupni evropski azilni sistem obsega številne ukrepe, vključno z uredbami, katerih namen je hitra določitev države članice, odgovorne za obravnavanje posameznikove prošnje za azil. Ti ukrepi so skupaj znani pod imenom „Dublinski sistem“.[4] Če je državljan tretje države povezan z več kot eno državo članico (na primer, ker vstopi v Evropsko unijo prek ene države članice, prošnjo za azil pa vloži v drugi državi), je treba določiti, katera država je odgovorna za obravnavanje njegove prošnje za azil. Merila za določitev odgovorne države članice so v Uredbi Dublin III določena strogo hierarhično (v nadaljevanju: merila iz poglavja III). Če država članica, v kateri je vložena prošnja za azil, na podlagi teh meril meni, da je za obravnavanje prošnje odgovorna druga država članica, lahko prva država od druge države zahteva, naj ponovno sprejme (ali sprejme) prosilca. Ko je odločeno o tem vprašanju, veljajo za obravnavanje prošnje za azil pravila, določena v upoštevnem aktu Skupnega evropskega azilnega sistema.[5]

4. To Sodišče je v zadevi Abdullahi,[6] ko je presojalo člen 19(2) Uredbe Dublin II, razsodilo, da so razlogi za pritožbo ali ponovni pregled odločbe o predaji v okoliščinah, ko se država članica strinja, da bo sprejela prosilca za azil, omejeni. Dejansko lahko prosilec tako odločbo izpodbija zgolj s sklicevanjem na obstoj sistemskih pomanjkljivosti azilnega postopka in pogojev za sprejem prosilcev za azil v tej državi članici, ki dajejo utemeljene razloge za prepričanje, da bi bil izpostavljen resnični nevarnosti nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu člena 4 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.[7]

5. Predložitveno sodišče sprašuje, ali se sodba Abdullahi v kontekstu Uredbe Dublin III še vedno uporablja in ali posameznik, kakršen je M. Ghezelbash, zato ne more izpodbijati uporabe meril iz poglavja III v pritožbenem postopku ali postopku ponovnega pregleda na podlagi člena 27(1) te uredbe.

Pravno ozadje

Listina

6. S členom 18 Listine je zagotovljena pravica do azila ob dolžnem upoštevanju pravil Ženevske konvencije o statusu beguncev z dne 28. julija 1951[8] in v skladu s Pogodbama.

7. Člen 47, prvi odstavek, določa, da ima vsakdo, ki so mu kršene pravice in svoboščine, zagotovljene s pravom Unije, pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem.[9]

4 — Upoštevni akti so zdaj: (i) Uredba Dublin III, s katero je bila nadomeščena Uredba Dublin II; (ii) Uredba Komisije (ES) št. 1560/2003 z dne 2. septembra 2003 o podrobnih pravilih za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 343/2003 o določitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 200) – ta uredba je bila delno razveljavljena z Uredbo Dublin III in bistveno spremenjena z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 118/2014 z dne 30. januarja 2014 o spremembi Uredbe (ES) št. 1560/2003 (UL L 39, str. 1) (v nadaljevanju: izvedbena uredba); ter (iii) „Uredba Eurodac“ (Uredba (EU) št. 603/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013). V svojih sklepnih predlogih v zadevi Karim predstavljam (če je to upoštevno) potrebne podrobnosti iz te uredbe.

5 — Med te akte spadata Direktiva 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (prenovitev) (UL L 180, str. 60) (v nadaljevanju: Direktiva o postopkih) in Direktiva 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (prenovitev) (UL L 337, str. 9) (v nadaljevanju: Direktiva o pogojih). Ta direktiva je z 21. decembrom 2013 razveljavila in nadomestila Direktivo Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 7, str. 96; v nadaljevanju: Direktiva 2004/83).

6 — Sodba Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, točki 60 in 62).

7 — UL 2010 C 83, str. 389 (v nadaljevanju: Listina).

8 — Ki je bila podpisana v Ženevi 28. julija 1951 in je začela veljati 22. aprila 1954 (Zbirka pogodb Združenih narodov, zvezek 189, str. 150, št. 2545, kakor je bila dopolnjena s Protokolom o statusu beguncev, podpisanim v New Yorku 31. januarja 1967, ki je začel veljati 4. oktobra 1967 (v nadaljevanju: Ženevska konvencija)).

9 — Pravice, ki ustrezajo tem iz člena 47 Listine, so določene v členih 6 in 13 Evropske konvencije o človekovih pravicah (v nadaljevanju: EKČP).

8. Člen 52(3) določa, da kolikor Listina „[…] vsebuje pravice, ki ustrezajo pravicam, zagotovljenim z [EKČP], sta vsebina in obseg teh pravic enaka kot vsebina in obseg pravic, ki ju določa [EKČP]. Ta določba ne preprečuje širšega varstva po pravu Unije.“

Dublinski sistem – pregled

9. 15. junija 1990 so države članice (takrat jih je bilo dvanajst) Evropskih skupnosti podpisale Dublinsko konvencijo.[10] Ker je bilo s členom 63(1)(a) ES pozneje zahtevano, da se Dublinska konvencija nadomesti z instrumentom Skupnosti, je bila sprejeta Uredba Dublin II.[11] Merila za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, so bila vsebovana v poglavju III (členi od 5 do 14) te uredbe. Člen 19(2) je določal: „V odločitvi iz odstavka 1 morajo biti navedeni razlogi, na katerih temelji. Vsebovati mora podrobnosti o roku za predajo in po potrebi informacije o kraju, kamor mora prosilec priti, in datumu, ko mora tja priti, če v odgovorno državo članico potuje z lastnimi sredstvi. Ta odločitev je lahko predmet pritožbe ali pregleda. Pritožba na odločbo ali njen pregled ne zadržita izvedbe premestitve, razen če se sodišča ali pristojni organi odločijo tako za vsak primer posebej, če nacionalno pravo to dopušča.“

Uredba Dublin

10. Uredba Dublin II je bila večkrat bistveno spremenjena; zaradi večje jasnosti je bila ta uredba prenovljena kot Uredba Dublin III. V uvodnih izjavah slednje so vsebovani ti cilji:

— vzpostavitev jasnega in izvedljivega načina za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil;[12]

— tak način bi moral temeljiti na objektivnih merilih, ki so poštena za državo članico in zadevne osebe; zlasti bi moral omogočati hitro določitev odgovorne države članice, da bi se zagotovil učinkovit dostop do postopkov za priznanje mednarodne zaščite in ne bi bil ogrožen cilj obravnave prošenj za mednarodno zaščito;[13]

— ob upoštevanju prve faze instrumenta Skupnega evropskega azilnega sistema in ob hkratnem uvajanju, na podlagi izkušenj, potrebne izboljšave učinkovitosti Dublinskega sistema ter zaščite, ki se prizna prosilcem po tem sistemu, bi bilo treba izvesti celovit „pregled ustreznosti“, ki temelji na dokazih in zajema pravne, ekonomske in socialne učinke Dublinskega sistema, vključno z njegovimi vplivi na temeljne pravice;[14]

— učinkovita zaščita pravic zadevnih oseb bi morala biti zagotovljena s pravnimi zaščitnimi ukrepi in pravico do učinkovitega pravnega sredstva v zvezi z odločbo o predaji v odgovorno državo članico; taka zagotovila bi morala biti vzpostavljena zlasti v skladu s členom 47 Listine; da se zagotovi

10 — Konvencija o določanju države, odgovorne za obravnavanje prošenj za azil, vloženih v eni od držav članic Evropskih skupnosti (v nadaljevanju: Dublinska konvencija; UL 1997, C 254, str. 1) je začela veljati 1. septembra 1997. Pred tem datumom so bile ureditve za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošenj za azil, določene v poglavju VII Konvencije o izvajanju schengenskega sporazuma (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 2, str. 9), v skladu s Protokolom, podpisanim 26. aprila 1994.

11 — Uredba Dublin II se je na Danskem od leta 2006 uporabljala na podlagi Sporazuma med Evropsko skupnostjo in Kraljevino Dansko o merilih in mehanizmih za določitev države, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, vložene na Danskem ali v kateri koli drugi državi članici Evropske unije, in o „Eurodacu“ za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Dublinske konvencije (UL 2006 L 66, str. 38). Ustrezen sporazum glede Uredbe Dublin III ne obstaja in Danska s to uredbo ni zavezana. V skladu s členoma 3 in 4a(1) Protokola (št. 21) o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priloga k PEU in PDEU, sta ti državi članici sporočili svojo željo, da sodelujeta pri sprejetju in uporabi Uredbe Dublin III.

12 — Uvodna izjava 4.

13 — Uvodna izjava 5.

14 — Uvodna izjava 9.

spoštovanje mednarodnega prava, bi moralo učinkovito pravno sredstvo proti takim odločitvam obsegati tako preučitev uporabe Uredbe kot tudi pravnega in dejanskega stanja v državi članici, v katero je predan prosilec. [15]

11. V uvodnih izjavah so vsebovane tudi te navedbe o obravnavanju oseb, ki spadajo v področje uporabe Uredbe Dublin III: „[…] države članice zavezujejo njihove obveznosti iz instrumentov mednarodnega prava, vključno z ustrezno sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice“; [16] „[…] uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki so zlasti priznani v [Listini]. Cilj te uredbe je zlasti zagotovitev celotnega spoštovanja pravice do azila, zajamčene s členom 18 Listine, kakor tudi pravic, priznanih v členih 1, 4, 7, 24 in 47 Listine […]“. [17]

12. Člen 2 vsebuje naslednje upoštevne opredelitve:

„(a) ‚državljan tretje države‘ pomeni vsako osebo, ki ni državljan Unije v smislu člena 20(1) PDEU in ki ni državljan države, ki sodeluje pri tej uredbi na podlagi sporazuma z Evropsko unijo;

(b) ‚prošnja za mednarodno zaščito‘ pomeni prošnjo za mednarodno zaščito, kot je opredeljena v členu 2(h) Direktive [o pogojih];

(c) ‚prosilec‘ pomeni državljana tretje države ali osebo brez državljanstva, ki je vložila prošnjo za mednarodno zaščito, glede katere še ni bila sprejeta dokončna odločitev;

(d) ‚obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito‘ pomeni kakršno koli obravnavo prošnje ali odločitev ali sklep v zvezi s tako prošnjo za mednarodno zaščito s strani pristojnega organa v skladu z Direktivo [o postopkih] in Direktivo [o pogojih], razen postopkov določanja odgovorne države članice v skladu s to uredbo;

[…]

(m) ‚vizum‘ pomeni dovoljenje ali odločbo države članice, potrebno za tranzit ali vstop z namenom bivanja v državi članici ali več državah članicah […]“.

13. Člen 3 določa:

„1. Države članice obravnavajo vsako prošnjo za mednarodno zaščito državljana tretje države ali osebe brez državljanstva, ki prošnjo vloži na ozemlju katere koli izmed članic, tudi na meji ali na tranzitnem območju. Prošnjo obravnava ena sama država članica, in sicer tista, ki je za to odgovorna glede na merila iz poglavja III.

2. Kadar na osnovi meril iz te uredbe ni mogoče določiti nobene odgovorne države članice, je za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna prva država članica, v kateri je bila prošnja vložena.

Kadar predaja prosilca v državo članico, ki je bila prvotno določena za odgovorno, ni mogoča zaradi utemeljene domneve, da v tej državi članici obstajajo sistemske pomanjkljivosti v zvezi z azilnim postopkom in pogoji za sprejem prosilcev, ki bi lahko povzročile nevarnost nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu člena 4 [Listine], država članica, ki izvede postopek določanja odgovorne države članice, še naprej preučuje merila iz poglavja III, da bi ugotovila, ali je mogoče določiti drugo državo članico kot odgovorno.

15 — Uvodna izjava 19.

16 — Uvodna izjava 32.

17 — Uvodna izjava 39.

Kadar predaja v skladu s tem odstavkom ni mogoča v nobeno državo članico, določeno na podlagi meril iz poglavja III, ali v prvo državo članico, v kateri je bila vložena prošnja, država članica, ki izvede postopek določanja odgovorne države članice, postane odgovorna država članica.

[…]“

14. Naslov člena 4 je „Pravica do obveščenosti“. Na podlagi člena 4(1)(d) morajo države članice obvestiti prosilce o njihovi pravici do izpodbijanja odločbe o predaji in, kadar je ustrezno, o tem, da lahko zaprosijo za odložitev izvršitve te odločbe.

15. S členom 5(1) je uvedena pravica do osebnega razgovora, da se olajša postopek določanja odgovorne države članice, in je od pristojnih organov zahtevano, da opravijo tak osebni razgovor s prosilcem. Razgovor se lahko opusti, med drugim, če „je prosilec po prejetju informacij iz člena 4 že na drug način podal ustrezne informacije za postopek določitve odgovorne države članice. Država članica, ki opusti razgovor, prosilcu omogoči, da pred sprejetjem odločitve o njegovi predaji odgovorni državi članici v skladu s členom 26(1) da vse nadaljnje informacije, ki so pomembne za pravilno določitev odgovorne države članice“. [18] Osebni razgovor se mora organizirati pravočasno, vsekakor pa pred sprejetjem kakršne koli odločitve o predaji prosilca v odgovorno državo članico. [19]

16. Poglavje III ima naslov „Merila za določanje odgovorne države članice“. Hierarhija meril je določena v členu 7, ki določa:

„1. Merila za določanje odgovorne države članice se uporabljajo po vrstnem redu, v katerem so navedena v tem poglavju.

2. Država članica, odgovorna v skladu z merili iz tega poglavja, se določi na podlagi položaja, ki je obstajal, ko je prosilec prvič vložil prošnjo za mednarodno zaščito v državi članici.

3. V zvezi z uporabo meril iz členov 8, 10 in 16 države članice upoštevajo vse razpoložljive dokaze o prisotnosti družinskih članov, sorodnikov ali drugih svojcev prosilca na ozemlju države članice, pod pogojem, da so takšni dokazi predloženi[,] preden druga država članica sprejme prošnjo za sprejem ali ponovni sprejem zadevne osebe v skladu s členom 22 oziroma 25[,] ter da o predhodnih prošnjah za mednarodno zaščito prosilca še ni bila sprejeta prva vsebinska odločitev.“

17. Na vrhu hierarhične lestvice meril so družinski vidiki. Kadar je prosilec mladoletnik brez spremstva, je odgovorna država članica tista, v kateri je zakonito prisoten družinski član ali brat ali sestra. [20] Za odrasle prosilce je odgovorna država članica tista, v kateri so zakonito prisotni družinski člani. [21] Če se ne uporabi nobeno od teh meril, se odgovornost določi tako, da se ugotovi, katera je prva država, prek katere je prosilec vstopil v Evropsko unijo.

18. Upoštevne se te določbe člena 12:

„1. Kadar prosilec poseduje veljaven dokument za prebivanje, je za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna država članica, ki je dokument izdala.

18 — Člen 5(2)(b).

19 — Člen 5(3).

20 — Člen 8(1). Odločitve morajo biti sprejete v največjo korist otroka (glej dalje člen 6(1)).

21 — Členi 9, 10 in 11. Glej dalje člen 16, ki se nanaša na diskrecijsko pravico držav članic, da sprejmejo odgovornost za prosilce za azil, ki so odvisni od drugih družinskih članov.

2. Kadar prosilec poseduje veljavni vizum, je za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna država članica, ki je vizum izdala, razen če je bil vizum izdan v imenu druge države članice v skladu z ureditvijo zastopanja, kot je določena v členu 8 Uredbe (ES) št. 810/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o vizumskem zakoniku Skupnosti.[22] V takem primeru je zastopana država članica odgovorna za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito.

[…]

4. Kadar prosilec poseduje samo enega ali več dokumentov za prebivanje, ki so potekli manj kot dve leti pred tem, ali enega ali več vizumov, ki so potekli manj kot šest mesecev pred tem in ki so mu dejansko omogočili vstop na ozemlje države članice, se za čas, ko prosilec ne zapusti ozemelj držav članic, uporabijo odstavki 1, 2 in 3.

Kadar prosilec poseduje enega ali več dokumentov za prebivanje, ki so potekli manj kot dve leti pred tem, ali enega ali več vizumov, ki so potekli manj kot šest mesecev pred tem in ki so mu dejansko omogočili vstop na ozemlje države članice, in če ni zapustil ozemelj držav članic, je odgovorna država članica, v kateri je vložena prošnja za mednarodno zaščito.

5. Dejstvo, da sta bila dokument za prebivanje ali vizum izdana na podlagi lažne ali privzete identitete ali ob predložitvi prirejenih, ponarejenih ali neveljavnih listin, ne preprečuje, da bi bila odgovornost dodeljena državi članici, ki ju je izdala. Vendar država članica, ki je izdala dokument za prebivanje ali vizum, ni odgovorna, če lahko dokaže, da je do prevare prišlo po izdaji dokumenta ali vizuma.“

19. V skladu s členom 17(1) in z odstopanjem od člena 3(1) „[…] se lahko vsaka država članica odloči, da obravnava prošnjo za mednarodno zaščito, ki jo v njej vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, tudi če tako obravnavanje ni njena odgovornost glede na merila iz te uredbe“.[23]

20. Člen 18 določa obveznosti odgovorne države članice. Med njimi je ponovni sprejem prosilca v okoliščinah, ko: (i) se njegova prošnja obravnava in poda prošnjo v drugi državi članici ali če je na ozemlju druge države članice brez dokumenta za prebivanje;[24] (ii) umakne prošnjo, ki se obravnava, in poda prošnjo v drugi državi članici;[25] ali (iii) je bila njegova prošnja zavrnjena in poda novo prošnjo v drugi državi članici ali če je na ozemlju druge države članice brez dokumenta za prebivanje.[26] V takih primerih mora odgovorna država članica obravnavati ali dokončati obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito.[27]

21. Postopki za ponovni sprejem prosilca za azil so urejeni z določbami poglavja VI. Postopek določanja odgovorne države članice se mora začeti čim prej.[28] Kadar država članica, v kateri je bila vložena prošnja za mednarodno zaščito, meni, da je za obravnavanje prošnje odgovorna druga država članica, lahko čim hitreje, vsekakor pa tri mesece od datuma, na katerega je bila prošnja vložena, od

22 — UL 2009, L 243, str. 1.

23 — Če se država članica na podlagi člena 17(1) odloči, da bo obravnavala prošnjo, postane odgovorna država članica. Ta določba je na kratko poznana kot „klavzula o suverenosti“.

24 — Člen 18(1)(b).

25 — Člen 18(1)(c).

26 — Člen 18(1)(d). Člen 18(1), od (b) do (d), je treba razumeti v povezavi s členi 23, 24, 25 in 29.

27 — Člen 18(2).

28 — Člen 20(1).

druge države članice zahteva, da sprejme prosilca.[29] Država članica, na katero je zahteva naslovljena, mora preveriti potrebno in sprejeti odločbo v dveh mesecih od datuma, ko je prejela zahtevo.[30] V postopku določanja odgovorne države članice je treba uporabiti dokaze in posredne dokaze.[31] Upoštevni dokazi in posredni dokazi se navedejo v izvedbeni uredbi.[32]

22. Člen 26 določa:

„1. Kadar se država članica, na katero je naslovljena zahteva, strinja, da bo sprejela ali ponovno sprejela prosilca ali drugo osebo iz člena 18(1)(c) ali (d), država članica, ki daje zahtevo, uradno obvesti zadevno osebo o odločitvi o njeni predaji v odgovorno državo članico in kjer je ustrezno, o odločitvi, da njene prošnje za mednarodno zaščito ne bo obravnavala. Če zadevno osebo zastopa pravni svetovalec ali drug zagovornik, se lahko država članica odloči, da bo o odločitvi uradno obvestila takega svetovalca oziroma zagovornika in ne zadevne osebe, kar po potrebi sporoči zadevni osebi.

2. Odločitev iz odstavka 1 vsebuje tudi informacije o razpoložljivih pravnih sredstvih, vključno s pravico zaprositi za odložilni učinek, kadar je to ustrezno, in o rokih, ki veljajo za vložitev takih pravnih sredstev in za izvedbo predaje in po potrebi informacije o kraju, kamor mora zadevna oseba priti, in datumu, ko mora tja priti, če ta oseba v odgovorno državo članico potuje z lastnimi sredstvi.“[33]

23. Člen 27 določa:

„1. Prosilec ali druga oseba iz člena 18(1)(c) ali (d) ima pravico do učinkovitega pravnega sredstva v obliki pritožbe zoper odločitev o predaji ali ponovnega dejanskega in zakonskega pregleda te odločitve pred sodiščem ali razsodiščem.

2. Države članice zagotovijo razumno obdobje, v katerem lahko zadevna oseba v skladu z odstavkom 1 uveljavlja svojo pravico do učinkovitega pravnega sredstva.“

24. Če prosilec na podlagi člena 27(3) vloži pritožbo ali predlog za ponovni pregled odločbe o predaji, veljajo za države članice številne obveznosti v zvezi z zagotovitvijo pravic te osebe. Te obsegajo: (i) določitev, da prosilec lahko ostane v zadevni državi članici do konca postopka ali do odložitve odločbe o predaji[34] in (ii) zagotovitev, da ima zadevna oseba dostop do pravne pomoči in ji je odobrena brezplačna pravna pomoč, če jo zahteva in če zadevna oseba ni sposobna kriti s tem povezanih stroškov. Vendar lahko „[b]rez samovoljnega omejevanja dostopa do pravne pomoči […] države članice določijo, da se brezplačna pravna pomoč in zastopanje ne odobri, če po mnenju pristojnega organa, sodišča ali razsodišča pritožba ali ponovni pregled nimata dejanskih možnosti za uspeh“.[35]

25. Člen 37 določa, da lahko države članice uporabijo postopek poravnave, če ne morejo razrešiti spora glede katere koli zadeve v zvezi z uporabo Uredbe Dublin III.

29 — Člen 21(1).

30 — Člen 22(1).

31 — Člen 22(2).

32 — Člen 22(3).

33 — V francoskem besedilu člena 26(1) Uredbe Dublin III je navedeno: „*Lorsque l'État membre requis accepte la prise en charge ou la reprise en charge d'un demandeur ou d'une autre personne visée à l'article 18, paragraphe 1, point c) ou d), l'État membre requérant notifie à la personne concernée la décision de le transférer vers l'État membre responsable et, le cas échéant, la décision de ne pas examiner sa demande de protection internationale*. […]“ Zdi se mi, da to jasneje kot angleško besedilo kaže, da lahko država članica v isti odločbi združi odločbo o predaji samo in (vzporedno) odločbo o tem, da ne bo obravnavala prosilčevega prošnje za mednarodno zaščito.

34 — Člen 27(3)(a) in (b).

35 — Člen 27(5) oziroma (6).

Dejansko stanje, postopek in vprašanja za predhodno odločanje

26. M. Ghezelbash, iranski državljan, je 4. marca 2014 zaprosil za azil na Nizozemskem. Nizozemski organi so opravili preverjanje v vizumskem informacijskem sistemu Evropske unije[36] in ugotovili, da so mu francoski organi 17. decembra 2013 izdali vizum, ki je bil veljaven od tega dne do 11. januarja 2014. Nizozemski organi so nato 7. marca 2014 zahtevali od francoskih organov, naj obravnavajo njegovo prošnjo za azil. Slednji so se 5. maja 2014 s tem strinjali. V skladu s tem so nizozemski organi 21. maja 2014 zavrnili prošnjo M. Ghezelbasha in hkrati izdali odločbo o njegovi predaji v Francijo. M. Ghezelbash se je zoper to odločbo 22. maja 2014 pritožil in predlagal izdajo začasne odredbe.

27. M. Ghezelbash priznava, da je 18. decembra 2013 uporabil vizum, ki so ga izdali francoski organi. Vendar trdi, da se je, potem ko je samo eno noč preživel v Parizu, vrnil v Iran. Kot novinar naj bi odpotoval v Pariz, da bi od tam poročal o turnirju v namiznem nogometu. V Iran naj bi se vrnil 19. decembra 2013, ker se je Iran v zadnjem trenutku odločil, da na turnirju ne bo sodeloval.

28. M. Ghezelbash naj v matični državi ne bi imel težav do 15. februarja 2014. Iz Irana naj bi odšel 20. februarja 2014 in je prek Turčije 1. marca 2014 pripotoval na Nizozemsko. Njegov potni list z upoštevnimi vstopnimi in izstopnim žigom francoskih organov iz decembra 2013 naj bi zadržala Sepah-e Pasdaran-e Enqelab-e Eslami (Islamska revolucionarna garda); drugih dokazil o teh potovanjih pa naj ne bi shranil, saj takrat to ni bilo potrebno. Vendar naj bi imel druge dokumente, ki dokazujejo njegovo različico poteka dogodkov. Ti dokumenti obsegajo izjavo njegovega delodajalca, zdravniško potrdilo in podpisano pogodbo o prodaji nepremičnine. M. Ghezelbash navaja, da je bila prodajna pogodba sestavljena 10. januarja 2014, ko je bil v Iranu, da je moral biti osebno navzoč za njeno sklenitev in da jo je dejansko podpisal. Celotna dokumentacija (v nadaljevanju: posredni dokazi) je bila predložena nizozemskim organom 28. maja 2014, *potem* ko so ustrezni francoski organi izrazili pristanek za prevzem odgovornosti za obravnavanje prošnje za azil M. Ghezelbasha.

29. M. Ghezelbash trdi, da bi morala biti njegova prošnja obravnavana v razširjenem postopku za obravnavanje prošnje za azil,[37] tako da bi lahko predložil izvirnike dokumentov in bi jih lahko nizozemski organi preverili. V Franciji naj ne bi zaprosil za azil in francoski organi naj v nobenem trenutku ne bi bili odgovorni za tako njegovo prošnjo.

30. Nizozemski organi menijo, da so na podlagi člena 12(4) Uredbe Dublin III francoski organi odgovorni za obravnavanje prošnje za azil M. Ghezelbasha iz teh razlogov. Prvič, M. Ghezelbashu so 17. decembra 2013 odobrili vizum. Drugič, Francija se je strinjala s prevzemom odgovornosti za obravnavanje njegove prošnje. Tretjič, ta pristanek naj bi bilo mogoče izpodbijati le iz omejenih razlogov iz člena 7(3) Uredbe Dublin III (namreč prisotnosti družinskih članov ali drugih sorodnikov na ozemlju določene države članice), ta okoliščina pa v obravnavani zadevi ni podana. Četrtič, M. Ghezelbash naj ne bi dokazal, da je zapustil ozemlje držav članic in da je nato iz Irana (prek Turčije) pripotoval na Nizozemsko. Posredni dokazi, ki jih je predložil, naj njegovih trditev ne bi dokazovali sklepčno. Petič, nizozemski organi naj ne bi bili dolžni posredovati teh informacij svojim francoskim kolegom, ker M. Ghezelbash ni izrecno trdil, da so obveznosti Francije ugasnile na podlagi člena 19(2) Uredbe Dublin III.[38]

36 — Glej Odločbo Sveta 2004/512/ES z dne 8. junija 2004 o vzpostavitvi vizumskega informacijskega sistema (VIS) (UL L 213, str. 5), zlasti člen 1.

37 — V letaku, ki ga je izdala Nizozemska, je navedeno, da pristojni nacionalni organ načeloma presoja, ali prosilec izpolnjuje pogoje za azilno dovoljenje za prebivanje, v „splošnem azilnem postopku“. Vendar je mogoče, če potrebujejo pristojni organi več časa za preučitev prošnje, uporabiti „razširjeni azilni postopek“.

38 — To določbo preučujem v svojih sklepnih predlogih v zadevi Karim.

31. Predložitveno sodišče meni, da je bila zahteva nizozemskih organov, naj Francija prevzame odgovornost za M. Ghezelbash, preuranjena. Nizozemski organi so s tem, da francoskim organom niso posredovali posrednih dokazov, ki jih je predložil M. Ghezelbash v utemeljitev svoji trditvi, da se je po bivanju v Franciji vrnil v Iran, ravnali v nasprotju s členom 21 Uredbe Dublin III. Da bi lahko ravnali v skladu s členom 22 te uredbe, bi moralo biti tudi francoskim organom omogočeno, da bi lahko upoštevali posredne dokaze pri določanju, ali je Francija odgovorna za obravnavanje prošnje za azil M. Ghezelbasha. Ta podatek je za to presojo resnično izjemno pomemben.

32. Predložitveno sodišče navaja, da so nekatere listine, ki jih je predložil M. Ghezelbash, nasprotujoče si, zaradi česar ni moglo dokazati predpostavke, da je zapustil ozemlje držav članic. Vendar so drugi dokumenti, ki jih je predložil (zlasti zdravniško potrdilo in prodajna pogodba), dejansko posredni dokazi, ki na prvi pogled kažejo, da se je po očitno hitrem obisku Francije vrnil v Iran.

33. Kot razume predložitveno sodišče, je to Sodišče v zadevi Abdullahi razsodilo, da prosilec za azil, ki je vložil pritožbo zoper odločbo o tem, da njegova prošnja ne bo obravnavana, ne more izpodbijati uporabe meril iz poglavja III za določitev odgovorne države članice, kadar se je država članica, na katero je zahteva naslovljena, strinjala z zahtevo po ponovnem sprejemu. Uporaba teh meril zadeva samo meddržavni odnos med državo članico, ki daje zahtevo, in državo članico, na katero je zahteva naslovljena.

34. Vendar želi predložitveno sodišče zaradi sprememb, ki so bile uvedene z Uredbo Dublin III in s katerimi je okrepljeno sodno varstvo za prosilce za azil, izvedeti, ali dopolnjena merila iz poglavja III zdaj pomenijo podlago za pritožbo zoper odločbo o predaji iz člena 27(1) te uredbe.

35. Zato predložitveno sodišče sprašuje:

„1. Kakšen je obseg veljavnosti člena 27 Uredbe [Dublin III], če je potrebno, v povezavi z uvodno izjavo 19 te uredbe?

Ali ima prosilec za azil v primeru, kakršen je ta, v katerem je tujec z zahtevo za priznanje odgovornosti za azilni postopek soočen šele po tem, ko je bilo zahtevi ugodeno, in predloži dokaze, ki bi lahko pripeljali do ugotovitve, da za obravnavanje prošnje za azil ni odgovorna država članica, na katero je bila zahteva naslovljena, temveč država članica, ki daje zahtevo, ta država članica pa teh dokumentov nato niti ne preveri niti jih ne predloži državi članici, na katero je zahteva naslovljena, v skladu s tem členom pravico vložiti (učinkovito) pravno sredstvo zoper uporabo meril za določanje odgovorne države, navedenih v poglavju III Uredbe [Dublin III]?

2. V primeru, da se tujec tako v skladu z Uredbo [Dublin III] kot tudi v skladu z Uredbo [Dublin II] načeloma ne more sklicevati na napačno uporabo meril za določanje odgovorne države članice, če je država članica, na katero je bila zahteva naslovljena, ugodila zahtevi za sprejem: ali je pravilno stališče tožene stranke, da je izjema od tega načela možna samo v družinskih situacijah v smislu člena 7 Uredbe [Dublin III], ali pa so možna tudi druga posebna dejstva in okoliščine, na podlagi katerih se lahko tujec sklicuje na napačno uporabo meril za določanje odgovorne države članice?

3. Če je odgovor na drugo vprašanje tak, da lahko poleg družinskih situacij tudi druge okoliščine povzročijo, da se lahko tujec sklicuje na napačno uporabo meril za določanje odgovorne države: ali se lahko za tovrstna posebna dejstva in okoliščine štejejo dejstva in okoliščine, opisani v [točkah od 31 do 33 zgoraj]?“ [39]

39 — Predložitveno sodišče se v tretjem vprašanju sklicuje na točko 12 predložitvene odločbe.

36. Pisna stališča so predložili M. Ghezelbash, Češka republika, Francija, Nizozemska in Evropska komisija. Iste stranke, razen Češke republike, so na obravnavi 15. decembra 2015 ustno podale stališča.

Presoja

Uvodne ugotovitve

37. Podlaga Skupnega evropskega azilnega sistema je predpostavka, da vse sodelujoče države spoštujejo temeljne pravice, vključno s pravicami, ki temeljijo na Ženevski konvenciji in EKČP, ter da države članice lahko medsebojno zaupajo in naj bi zaupale v raven varstva, ki ga zagotavljajo. Uredba Dublin III je bila sprejeta ob upoštevanju tega načela medsebojnega zaupanja, da bi se racionalizirala obravnava prošenj za azil, da bi se izognili blokadam v sistemu, ki izhajajo iz obveznosti organov v različnih državah članicah za obravnavanje večkratnih prošenj za azil istega prosilca, da bi se zvišala pravna varnost pri določitvi države, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, in da bi se izognili izbiranju najugodnejšega sodišča (*forum shopping*). Konkretno to pomeni, da je poglavitni cilj Dublinskega sistema pospešiti obravnavanje prošenj, kar je v interesu prosilcev za azil in udeleženih držav. [40]

38. Ni sporno, da spada prošnja za azil M. Ghezelbasha na področje uporabe Uredbe Dublin III. Tako so merila za določitev odgovorne države članice za obravnavanje njegove prošnje tista, ki so določena v poglavju III te uredbe. [41]

39. Kadar je prosilec za azil povezan z dvema ali več državami članicami, je ta določitev predvsem meddržavni postopek. [42] Zato za ta postopek ni značilno, da se upoštevajo posameznikove preference ali želje. [43] Vendar obstaja v zakonodajni sistematiki Uredbe vrsta izjem od tega splošnega pravila.

40. Prvič, pri uporabi meril iz poglavja III morajo države članice, preden druga država članica sprejme zahtevo za ponovni sprejem ali sprejem prosilca, upoštevati prisotnost družinskih članov prosilca na ozemlju Unije (kadar je to upoštevno). [44]

41. Drugič, v okoliščinah, ko prosilca ni mogoče predati v drugo državo članico zaradi utemeljene domneve, da v tej državi članici obstajajo sistemske pomanjkljivosti v zvezi z azilnim postopkom in pogoji za sprejem prosilcev, ki bi lahko povzročile nevarnost nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu člena 4 Listine, mora država članica, ki izvede postopek določanja odgovorne države članice, preučiti, ali je mogoče na podlagi meril iz poglavja III za odgovorno določiti drugo državo članico. [45]

42. Tretjič, vsaka država članica na podlagi tako imenovane „klavzule o suverenosti“ ohrani diskrecijsko pravico za odločitev, ali bo obravnavala prošnjo, čeprav na podlagi meril iz poglavja III tega ni dolžna storiti. Poleg tega lahko država članica od druge države članice zahteva, naj sprejme prosilca zaradi združitve družinskih članov iz humanitarnih razlogov, tudi če ta druga država članica ni odgovorna na podlagi meril iz členov od 8 do 11 in 16 Uredbe. V takih primerih morajo zadevne osebe podati pisno soglasje. [46]

40 — Sodba NS (C-411/10 in C-493/10, EU:C:2011:865, točki 78 in 79).

41 — Člena 1 in 3.

42 — Glej na primer sodbo Puid (C-4/11, EU:C:2013:740, točke od 27 do 29).

43 — Glej na primer sodbo Puid (C-4/11, EU:C:2013:740, točke od 32 do 34).

44 — Člen 7(3). Glej dalje člen 8 v zvezi z mladoletniki ter člene od 9 do 11 v zvezi z družinskimi člani.

45 — Glej člen 3(2), drugi pododstavek.

46 — Člen 17(2).

43. Te izjeme kažejo, da je v sistematiki Uredbe Dublin III nekaj prostora za upoštevanje posebnega položaja prosilca in stališč, na podlagi katerih bi morala država obravnavati njegovo prošnjo za azil. Glede na navedeno se zdi, da se nobeni od teh ne nanašajo na M. Ghezelbasha in da nič v predložitveni odločbi ne kaže, da se želi sklicevati na katere od njih.

Prvo vprašanje

44. Široko vprašanje, ki ga v prvem vprašanju postavlja predložitveno sodišče, se nanaša na razlago in obseg uporabe člena 27(1) v povezavi z uvodno izjavo 19 Uredbe Dublin III. Ali ima prosilec za azil pravico do pritožbe ali ponovnega pregleda tega, kako država članica uporablja merila iz poglavja III? Predložitveno sodišče v okviru prvega vprašanja postavlja tudi bolj konkretno vprašanje, ki se nanaša na okoliščine primera M. Ghezelbasha. To podvprašanje bom obravnavala v točkah od 85 do 90 spodaj.

45. Po navedbah M. Ghezelbasha in Češke republike se je – čeprav prosilec za azil v skladu s sodbo Sodišča Abdullahi na podlagi člena 19(2) Uredbe Dublin II ni mogel izpodbijati tega, kako se uporabljajo merila iz poglavja III – položaj zdaj na podlagi člena 27(1) Uredbe Dublin III spremenil. Vendar Češka republika poudarja, da po njenem mnenju prosilec nima splošne pravice, da bi izbral, katera država članica bo obravnavala njegovo prošnjo za azil.

46. Francija in Komisija se prav tako sklicujeta na sodbo Abdullahi in navajata, da M. Ghezelbash še vedno nima pravice do pritožbe zoper uporabo meril iz poglavja III. Načeloma naj ne bi bilo pomembno, katera država članica obravnava njegovo prošnjo. Člen 27(1) naj bi se uporabljal le, kadar so z Uredbo Dublin III dane posebne materialne ali postopkovne pravice, na katere se prosilec lahko sklicuje in, ki odražajo (zahtevano) varstvo nekaterih temeljnih pravic. Člen 12(4) Uredbe, na katerem je temeljila odločba o predaji, naj ne bi bil taka določba; poleg tega M. Ghezelbash ne zahteva varstva drugih materialnih ali postopkovnih temeljnih pravic, ki izhajajo iz Uredbe. Francoska vlada tudi navaja, da je lahko pritožba ali ponovni pregled na podlagi člena 27(1) Uredbe uperjen le proti odločbi o predaji in ne proti pristanku države članice, na katero je zahteva naslovljena (v tem primeru Francije), da bo obravnavala prošnjo za mednarodno zaščito.

47. Nizozemska vlada meni, da na podlagi sodbe Abdullahi prosilec za azil ne more izpodbijati uporabe meril iz poglavja III ali načina, kako je zadevna država članica sprejela odločitev, tudi če prosilec trdi, da gre za temeljno pravico iz Listine, ki je izrecno omenjena v Uredbi. Kakršna koli drugačna razlaga naj bi odložila ugotovitev, katera država članica je odgovorna za obravnavanje določene prošnje za azil. To naj bi bilo v nasprotju s ciljem Uredbe Dublin III.

Sodba Abdullahi

48. S. Abdullahi je bila somalska državljanka, ki je najprej vstopila v Grčijo, potem ko je prek Turčije pripotovala iz Sirije. Nato je potovala prek Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije, Srbije in Madžarske. Potem je prečkala mejo z Avstrijo, kjer je zaprosila za azil. Vse meje je prečkala nezakonito. Avstrijski organi so uporabili ekvivalent meril iz poglavja III, ki se nahaja v Uredbi Dublin II, in ugotovili, da je odgovorna država članica Madžarska. Madžarski organi so se strinjali, da bodo obravnavali njeno prošnjo. Vendar je S. Abdullahi trdila, da je treba za odgovorno državo šteti Grčijo, saj je tam prvič vstopila na območje Unije. V tem času je bilo vračanje prosilcev za azil v Grčijo ustavljeno. To bi ji zato omogočilo zahtevati, da se njena prošnja obravnava v Avstriji.

49. Po mojem mnenju sodbe v zadevi Abdullahi ne bi smeli preprosto prenesti, da bi določili obseg nadzora, in to iz dveh razlogov.

50. Prvič, zadeva Abdullahi se je nanašala na specifično (in zelo zapleteno) dejansko stanje s številnimi nezakonitimi prestopi mej, zaradi česar je imela prosilka za azil (potencialno) povezavo ne z dvema, ampak s *tremi* državami članicami. Že zgolj na tej podlagi je obravnavana zadeva zelo drugačna in torej različna.

51. Ne trdi se, da je M. Ghezelbash 17. decembra 2013 v Francijo vstopil nezakonito. Imel je vizum, vstopil je v državo, vendar v njej ni zaprosil za azil.[47] Poleg tega ni bilo ugotovljeno, da bi na poti na Nizozemsko, preden je podal prošnjo za azil, prečkal Francijo.

52. Drugače kakor S. Abdullahi M. Ghezelbash ne trdi, da na podlagi meril iz poglavja III odgovorna država članica ni Francija, ampak druga država, ki ne more obravnavati njegove prošnje za azil zaradi sistemskih pomanjkljivosti in morebitnih kršitev njegovih pravic iz člena 4 Listine, tako da je treba njegovo prošnjo obravnavati tam, kjer jo je vložil. M. Ghezelbash trdi, da je Nizozemska država, v kateri je prvič vložil prošnjo za mednarodno zaščito (člen 7(2)) in da se člen 12(4) ne uporablja, ker je – tako trdi – zapustil območje Unije 18. decembra 2013, se vrnil v matično državo in nato iz Irana prek Turčije potoval na Nizozemsko. Zato skuša, kot sama razumem, doseči to, da bi sodišče preverilo, ali so pristojni organi pravilno uporabili merila iz člena 12(4), prvi pododstavek, Uredbe Dublin III.

53. Drugič, besedilo člena 27(1) Uredbe Dublin III, za razlago katerega je zdaj naprošeno Sodišče, se močno razlikuje od besedila člena 19(2) Uredbe Dublin II, o katerem je Sodišče razsodilo v zadevi Abdullahi. Zato menim, da obrazložitve iz sodbe Abdullahi ni mogoče avtomatsko prenesti na določbo, ki je prejšnjo nasledila.

Člen 27 Uredbe Dublin III

54. V nadaljevanju bom najprej preučila kontekst in besedilo člena 27(1) Uredbe Dublin III ob upoštevanju uvodnih izjav, v katerih je navedeno, kaj naj bi bil cilj te določbe in splošni cilji Uredbe. Ob upoštevanju tega bom nato preučila tri možnosti za razlago člena 27(1), ki so bile predlagane Sodišču.

55. Za začetek naj navedem, da mora pred sprejetjem odločbe o predaji, ki je lahko na podlagi člena 27 predmet ponovnega pregleda, država članica, v kateri je prosilec za azil, uporabiti merila iz poglavja III in preučiti, ali je ona ali druga država članica odgovorna država. Kadar se druga država strinja, da je ona odgovorna država članica, lahko prva država članica izda odločbo o predaji. Že v tej fazi so z Uredbo Dublin III uvedena postopkovna jamstva (v členu 26(1) in (2)), ki jih v Uredbi Dublin II ni bilo. Ti določbi vsebujeta natančna pravila, s katerimi se od prve države članice zahteva, da prosilcu vroči odločbo o predaji in ga obvesti o pravnih sredstvih, ki jih ima na voljo, vključno s pravico zaprositi za odložitev odločbe o predaji.

56. Prosilec ne more vložiti pritožbe ali zahtevati ponovnega pregleda, preden država članica, ki daje zahtevo, izda odločbo o predaji. Če pride do izpodbijanja, se to nanaša na odločbo o predaji, ne pa na pristanek države članice, na katero je zahteva naslovljena, da bo sprejela odgovornost. To je logično, saj je vedno odločba o predaji tista, ki neposredno prizadene posameznega prosilca za azil.

57. Člen 27(1) Uredbe Dublin III nato nedvoumno vzpostavlja „pravico do učinkovitega pravnega sredstva“. Prav tako je določeno, kakšno mora biti to pravno sredstvo: „v obliki pritožbe zoper odločitev o predaji ali ponovnega dejanskega in zakonskega pregleda te odločitve pred sodiščem ali razsodiščem“. Ugotoviti je treba, da obstajajo med besedilom člena 27(1) v primerjavi z njegovim predhodnikom, členom 19(2) Uredbe Dublin II, številne razlike, dopolnitve in pojasnila.

47 — M. Ghezelbash trdi, da v tistem času ni bilo potrebe, da bi zaprosil za azil: glej točki 28 in 29 zgoraj. Ali je trditev M. Ghezelbasha dovolj podprta z dokazi, mora ugotoviti pristojni nacionalni organ in lahko preveri nacionalno sodišče kot edino sodišče, ki lahko presoja dejstva.

58. Prvič, pravica do pritožbe zoper odločbo o predaji (ali do njenega ponovnega pregleda) je na voljo vsem prosilcem za azil,[48] ki jim je bila izdana odločba o predaji. Drugič, pravica do pritožbe ali ponovnega pregleda je izražena zavezujoče („prosilec […] ima pravico […]“). Tretjič, pravica do pritožbe ali ponovnega pregleda se mora nanašati tako na dejansko stanje kot na pravo. Četrtič, pritožba ali ponovni pregled morata zagotoviti sodni nadzor upravne odločbe, ki so jo izdali pristojni organi (ker se vloži „pred sodiščem ali razsodiščem“). Nazadnje, države članice morajo prosilcem zagotoviti razumno obdobje, v katerem lahko ti uveljavljajo svojo pravico do učinkovitega pravnega sredstva (člen 27(2)).

59. Člen 27(1) Uredbe Dublin III ne določa, kateri elementi postopka odločanja pristojnega organa, katerega rezultat je odločba o predaji, so lahko predmet pritožbe ali ponovnega pregleda. Pred Sodiščem so bile predstavljene tri možnosti.

60. *Prva možnost* (ki jo zagovarja Nizozemska) je – če poenostavimo – da se ni nič spremenilo. Tako zdaj kot prej je mogoče odločbo o predaji izpodbijati iz enega samega razloga, navedenega v sodbi Abdullahi. Ta razlog je bil kodificiran že v členu 3(2), drugi pododstavek, Uredbe Dublin III.[49] Kadar tako predaja prosilca v državo članico, ki je bila določena za odgovorno, ni mogoča zaradi utemeljene domneve, da v tej državi članici obstajajo sistemske pomanjkljivosti v zvezi z azilnim postopkom in pogoji za sprejem prosilcev, ki bi lahko povzročile nevarnost nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu člena 4 Listine, država članica, ki izvede postopek določanja odgovorne države članice, še naprej preučuje merila iz poglavja III, da bi ugotovila, ali je mogoče drugo državo članico določiti za odgovorno.

61. *Druga možnost* (ki jo zastopata Francija in Komisija) je, da bi sprejeli, da je poleg tega razloga s členom 27(1) ustvarjena pravica do pritožbe ali ponovnega pregleda v primerih, v katerih so z Uredbo Dublin III posameznim prosilcem izrecno priznane pravice, ki odražajo materialne temeljne pravice, zavarovane z Listino.[50] Kadar (vendar samo kadar) prosilec trdi, da so bile z odločbo pristojnih organov kršene te „zavarovane pravice“, ima na podlagi člena 27(1) pravico do pritožbe ali ponovnega pregleda odločbe o predaji.

62. *Tretja možnost* (ki jo predlaga M. Ghezelbash) je, da bi člen 27(1) razumeli tako, da je z njim omogočena širša pravica do pritožbe ali ponovnega pregleda tega, kako so pristojni organi uporabili upoštevno pravo (vključno z merili iz poglavja III) za dejansko stanje, ki jim je bilo predstavljeno.

63. Ker ni besedila, ki bi kazalo, katera od teh možnosti je pravilna, si je treba ogledati cilje in kontekst Uredbe.[51]

64. Med temi cilji je zagotovo vzpostavitev jasnega in izvedljivega načina za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki temelji na objektivnih merilih, ki so pravična za zadevne države članice in zadevno osebo. Ta način bi moral zlasti omogočati hitro določitev odgovorne države članice, da bi se zagotovil učinkovit dostop do postopkov za priznanje mednarodne zaščite in da ne bi

48 — In tudi „drugi osebi“, kot je določena v členu 27(1) Uredbe Dublin III. Take osebe zajemajo dve kategoriji: (i) državljana tretje države ali osebo brez državljanstva, ki umakne prošnjo in je podala prošnjo v drugi državi članici ali ki je na ozemlju druge države članice brez dokumenta za prebivanje (člen 18(1)(c)), in (ii) državljana tretje države ali osebo brez državljanstva, katere prošnja je bila zavrnjena in ki je podala prošnjo v drugi državi članici ali ki je na ozemlju druge države članice brez dokumenta za prebivanje (člen 18(1)(d)).

49 — Člen 3(2) je kodificiral sodbo Sodišča v zadevi NS (C-411/10 in C-493/10, EU:C:2011:865, točka 94). Ker je bila Uredba Dublin III (sprejeta 26. junija 2013) skoraj šest mesecev zgodnejša od sodbe Sodišča v zadevi Abdullahi (izdane 10. decembra 2014), ni mogoče šteti, da je Uredba Dublin III zajela ali kodificirala slednjo.

50 — Pred Sodiščem so bili kot primeri takih pravic navedene pravica do obveščenosti (člen 4), pravica do osebnega razgovora (člen 5) in pravica do združitve družine (členi od 9 do 11). Na obravnavi je zastopnik M. Ghezelbasha potrdil, da prosilec *ni* trdil, da je bila pred nacionalnim sodiščem kršena katera od teh pravic.

51 — Sodba Petrosian in drugi (C-19/08, EU:C:2009:41, točka 34).

bil ogrožen cilj hitre obravnave prošenj za mednarodno zaščito.[52] Vendar je še en cilj, naveden v Uredbi Dublin III, izboljšanje pravnega varstva, ki je zagotovljeno prosilcem za azil.[53] Ali bi bilo torej treba okrepljeno sodno varstvo prosilcev za azil, ki je izrecno vzpostavljeno s členom 27(1) Uredbe Dublin III, v interesu pospešitve obravnavanja prošenj za azil razumeti ozko?

65. V uvodni izjavi 19 Uredbe Dublin III (ki je izražena kot vsebinska določba v členu 27(1)) je izrecno navedeno, da morajo za zagotovitev učinkovite zaščite pravic prosilcev pravni zaščitni ukrepi in pravica do učinkovitega pravnega sredstva v zvezi z odločitvijo o predaji pokrivati tako „uporabo te uredbe“ kot tudi „pravnega in dejanskega stanja v državi članici, v katero je [lahko] predan prosilec“.

66. Zdi se mi, da je z drugim delom te zaščite opisano to, kar je zdaj kodificirano v členu 3(2), drugi pododstavek, Uredbe Dublin III. Naravni način razlage prvega dela zaščite je, da področje uporabe člena 27(1) Uredbe Dublin III vključuje način, kako države članice uporabljajo to uredbo.

67. Na podlagi besedila člena 27(1), dvojne zaščite iz uvodne izjave 19 in mojih prejšnjih komentarjev o sodbi Abdullahi[54] se mi zdi, da je treba *prvo možnost* zavrniti ter je treba izbirati med *drugo* in *tretjo možnostjo*.

68. Poglavitni razlog v korist *druge možnosti* je to, da je ozka razlaga skladnejša z zakonodajnim sistemom. Trdi se, da je Uredba Dublin III meddržavni ukrep; da bi – če bi način, kako države članice uporabljajo merila iz poglavja III, bil predmet sodnega nadzora iz člena 27(1) – sistem postal neizvedljiv, saj bi bilo nemogoče zagotoviti hitro določitev odgovorne države članice; in da so mehanizmi, ki so namenjeni prav temu, zasnovani za onemogočenje „*forum shopping*“ (torej možnosti za več hkratnih ali zaporednih prošenj), ki ga je treba preprečevati.

69. Ti argumenti me niso prepričali.

70. Prvič, preveč posplošeno se mi zdi Uredbo Dublin III opisati kot samo meddržavni instrument. Čeprav nedvomno vsebuje nekaj meddržavnih vidikov,[55] je zakonodajalec uvedel in okrepil nekatere individualne materialne pravice in postopkovna jamstva. Primer prvih je pravica do združitve družine iz členov od 9 do 11. Druga se na primer odražajo v členu 4 (pravica prosilca do obveščenosti) in členu 5 (pravica do osebnega razgovora). Z obema določbama je poudarjen pomen informacij, ki jih prosilec zagotovi v postopku določanja odgovorne države članice v sistemu Uredbe Dublin III. Vendar bi v skladu z drugo možnostjo prosilec imel pravico izpodbijati odločbo o predaji, če ni bil opravljen osebni razgovor, ne bi pa imel pravice izpodbijati odločbe o predaji, ki bi jo pristojni organi lahko očitno izdali le na podlagi tega, da niso upoštevali podatkov, ki jih je prosilec posredoval med tem osebnim razgovorom.

71. Drugič, zdi se mi, da so države pri upravljanju sistema pritožbe ali ponovnega pregleda na podlagi člena 27 zadržale močna orožja. Tako se lahko na podlagi člena 27(3) odločijo, da bodo odobrile pravico ostati v državi članici do zaključka postopka pritožbe ali ponovnega pregleda ali pa da je treba predajo odložiti (bodisi avtomatsko ali na zahtevo prosilca). Tako hitrost izvajanja predaj ni v celoti določena s tem, ali prosilec vloži pritožbo ali predlaga ponovni pregled – odvisna je tudi od pravil, ki jih je izbrala in sprejela država članica. Države članice se lahko na podlagi člena 27(6), drugi pododstavek, tudi odločijo omejiti dostop do pravne pomoči, če po mnenju pristojnega organa, sodišča ali razsodišča pritožba nima dejanskih možnosti za uspeh. V splošnem, z Uredbo Dublin III so bile uvedene določbe, da bi se v primerjavi z njeno predhodnico splošni postopek pospešil in napravil za učinkovitejšega. Roki so bili skrajšani in uvedeni so bili novi.[56] Obstoj vseh teh mehanizmov kaže,

52 — Uvodni izjavi 4 in 5.

53 — Glej uvodno izjavo 9.

54 — Glej točke od 48 do 53 zgoraj.

55 — Na primer postopek poravnave iz člena 37.

56 — Glej določbe poglavja VI Uredbe Dublin III, s katerimi so urejeni postopki za sprejem in ponovni sprejem prosilca za azil.

da lahko država članica učinkovito ukrepa, da prepreči, da bi bil gladek potek sistema Dublin III blokiran z neresnimi in nadležnimi pritožbenimi vlogami ali predlogi za ponovni pregled. Sodišče je poleg tega v zadevi Petrosian (ko je presojalo vprašanje sodnega varstva, ki ga zagotavljajo države članice, katerih sodišča lahko odložijo izvedbo odločbe o predaji na podlagi člena 19(2) Uredbe Dublin II) navedlo, da zakonodajalec ni nameraval. da bi bilo tako varstvo žrtvovano na račun hitrosti pri obravnavanju prošenj za azil.[57]

72. Dodajam, da možnosti za izpodbijanje uporabe meril iz poglavja III niso neomejene. Tako na primer ne bo vsak primer pritožbe v zvezi s preverjanjem meril, ki se nanašajo na dokumente o prebivanju ali vizume iz člena 12, spadal na področje uporabe člena 27(1). Torej dejstvo, da so bili taki dokumenti morda izdani na podlagi lažne ali privzete identitete ali ob predložitvi prirejenih, ponarejenih ali neveljavnih listin, ne preprečuje, da bi bila odgovornost dodeljena državi članici, ki jih je izdala.[58]

73. Ob teh predpostavkah se mi zdi, da argument „odpiranja vrat“, ki ga navajajo države članice intervenientke, morda precenjuje posledice razlage člena 27(1), v skladu s katero ta daje pravico do pritožbe ali sprožitve postopka ponovnega pregleda, ki vključuje sodni nadzor uporabe meril iz Poglavja III.

74. Tretjič, menim, da vložitve vloge na sodišče zaradi sodnega nadzora upravne določbe v resnici ni mogoče enačiti s *forum shopping*. Kot sama razumem, pritožba ali ponovni pregled na podlagi člena 27 ščiti posameznika pred tem, da se ne bi upoštevala ali bi se napačno uporabila upoštevna dejstva, in pred napačno uporabo upoštevnega prava. V Evropski uniji, ki temelji na vladavini prava,[59] je to nedvomno legitimen cilj.

75. Zato bom obravnavala *tretjo možnost*.

76. Navedla sem že, da je treba po mojem mnenju člen 27(1) razlagati vsaj tako široko, kot se predlaga z drugo možnostjo. Vendar v obravnavani zadevi M. Ghezelbash ne zatrjuje kršitve konkretne pravice, zagotovljene na podlagi Uredbe Dublin III, kakršni sta pravici iz členov 4 in 5, niti se ne sklicuje na določbe o združitvi družine iz členov od 9 do 11. Izpodbijati želi to, da so pristojni organi uporabili merila iz poglavja III tako, da je to privedlo do odločbe o predaji, zaradi katere bo, če bo izvršena, odstranjen z Nizozemske v Francijo. *Če* – in to besedo poudarjam – je njegova različica dejanskega stanja, kot je podprta s posrednimi dokazi, pravilna, potem res podaja prvo prošnjo za mednarodno zaščito na Nizozemskem in bi bilo treba ob uporabi meril iz poglavja III njegovo prošnjo obravnavati tam. Razen če se člen 27(1) razlaga v skladu s tretjo možnostjo, ni mehanizma, na podlagi katerega bi lahko učinkovito predstavil svoje stališče in izpodbijal odločbo o predaji.

77. Moje izhodišče za analizo tretje možnosti je, da lahko odločba o predaji potencialno škoduje interesom prosilca za azil. Če ne bi bilo tako, bi bila uvedba obvezne pravice do pritožbe ali ponovnega pregleda v členu 27(1) Uredbe Dublin III nesmiselna.

78. Ali lahko izven konteksta tega, kar pokriva druga možnost, odločba o predaji potencialno škoduje interesom prosilca za azil?

79. Državljan tretje države, za katerega v matični državi že sumijo, da je „študentski politični aktivist“, se na primer odloči za nadaljevanje študija v tujini. Za kratek čas gre na izmenjavo v državo članico A, v kateri ga univerza takoj sprejme, a si ne more zagotoviti potrebnega financiranja, da bi tam ostal in študiral. Vrne se v matično državo in nato s podporo akademske mreže ponovno poskusi v državi

57 — Sodba Petrosian in drugi (C-19/08, EU:C:2009:41, točka 48).

58 — Glej člen 12(5).

59 — Glej na primer sodbo van Gend & Loos (26/62, EU:C:1963:1), kar zadeva skrbnost posameznikov v zvezi z zaščito pravic, ki jih imajo v pravu Unije. Glej tudi sodbo Schrems (C-362/14, EU:C:2015:650, točka 60 in navedena sodna praksa), kar zadeva vladavino prava.

članici B, v kateri mu ponudijo triletno štipendijo za podiplomski študij. Sprva nima prave podlage, da bi zaprosil za azil v državi članici B. Vsekakor je polno zaseden s študijem, sklepanjem novih prijateljstev in integracijo v novo okolje v državi članici gostiteljici. Medtem se položaj v njegovi matični državi poslabša in glede na svoja poznana politična stališča postane *persona non grata*. Ker je eno leto podiplomskega študija že opravil, se odloči, da bo v državi članici B zaprosil za azil. Toda pristojni organi uporabijo merila iz poglavja III in na podlagi njegovega kratkega obiska v državi članici A, ki je bil dokumentiran, zahtevajo in dobijo pristanek slednje, da bo obravnavala njegovo prošnjo za azil, ter v skladu s tem izdajo odločbo o predaji, s katero razveljavijo študentski vizum in s katero bo, če bo izvršena, odstranjen iz države članice B v državo članico A. Menim, da bi na podlagi dejanskega stanja v tej zadevi težko sklenili, da odločba o predaji ne vpliva škodljivo na študenta, prosilca za azil.

80. V zvezi s tem ugotavljam, da se vsi ne strinjajo s stališčem, da je za prosilce določitev odgovorne države članice vedno nevtralna.[60] O njem je razpravljalo Evropsko sodišče za človekove pravice (v nadaljevanju: ESČP);[61] in to Sodišče je seveda priznalo, da ni neizpodbojne domneve, da bo država članica, ki je primarno pristojna za prošnjo prosilca za azil, spoštovala njegove temeljne pravice.[62] Drugi sklopi sodne prakse tega Sodišča podobno kažejo, da je morda – kadar gre za uporabo po analogiji – pri določitvi odgovorne države članice primerneje upoštevati konkretni položaj prosilca kot prezreti vpliv te določitve na zadevno osebo.[63]

81. Vprašanje je mogoče enostavno zastaviti tako: ali vodi – če obstaja dokumentacija v podporo upravičenosti trditev, da odločba o predaji temelji na napačni uporabi meril iz poglavja III – načelo učinkovite zaščite in/ali pravica do obrambe k sklepu, da bi prosilcu za azil moralo biti omogočeno izpodbijati to odločbo o predaji na podlagi člena 27(1) Uredbe Dublin III?

82. Sodišče je v zvezi z Direktivo 2004/83 že razsodilo, da je pravica do obrambe temeljno načelo prava Unije.[64] Po analogiji se mi zdi, da mora to veljati tudi za Uredbo Dublin III, s katero bo določeno, katera država članica bo uporabila naslednico Direktive 2004/83, to je Direktivo o pogojih za posamezno prošnjo. Pravica do obrambe je poleg tega zagotovljena s členom 47 Listine, ki zagotavlja spoštovanje pravice do obrambe in pravice do poštenega sojenja v okviru vsakega sodnega postopka.[65] Ustaljena sodna praksa Sodišča potrjuje pomen pravice do izjave in njen zelo širok obseg v pravnem redu Unije, glede na to, da se mora upoštevati v vsakem postopku, v katerem se lahko izda akt, ki škodljivo posega v položaj neke osebe.[66]

83. Pravica do učinkovitega pravnega sredstva iz člena 47 Listine ustreza pravicam, zagotovljenim s členom 13 EKČP. Iz člena 52(3) Listine izhaja, da je pri razlagi te določbe upoštevna sodna praksa ESČP. ESČP je razsodilo, da morajo biti na nacionalni ravni na voljo pravna sredstva, s katerimi se uveljavijo zagotovljene pravice in svoboščine. Zahtevano je, da je na voljo notranje pravno sredstvo v zvezi z vsebino sklepčnega očitka in za zagotovitev ustrezne kompenzacije, in da mora biti pravno sredstvo učinkovito tako v praksi kot v pravu.[67]

60 — Glej na primer Morgades Gil, S., „The discretion of States in the Dublin III system for determining responsibility for examining applications for asylum: What remains of the sovereignty and humanitarian clauses after the interpretations of the ECtHR and CJEU?“, *International Journal of Refugee Law*, 2015, str. 433.

61 — Glej na primer sodbo ESČP v zadevi Tarakhel proti Švici [VS] (št. 29217/12, ECHR 2014 (odlomki)).

62 — Sodba NS (C-411/10 in C-493/10, EU:C:2011:865, točke 81, 99 in 100).

63 — Glej na primer sodbi K (C-245/11, EU:C:2012:685) in MA in drugi (C-648/11, EU:C:2013:367); glej tudi sodbo Cimade in GISTI (C-179/11, EU:C:2012:594).

64 — Glej sodbo M. (C-277/11, EU:C:2012:744, točka 81).

65 — Glej sodbo M. (C-277/11, EU:C:2012:744, točka 82), v kateri se Sodišče prav tako sklicuje na pravico do dobrega upravljanja iz člena 41 Listine.

66 — Glej sodbo M. (C-277/11, EU:C:2012:744, točka 85).

67 — Glej sodbo ESČP z dne 6. junija 2013 v zadevi Mohammed proti Avstriji (št. 2283/12, točki 69 in 70).

84. Menim, da ti argumenti govorijo v prid odločitvi za tretjo možnost razlage člena 27(1) Uredbe Dublin III.

Obveznosti države članice, ki daje zahtevo, glede informacij, ki jih posreduje prosilec za azil

85. Predložitveno sodišče bi tudi rado izvedelo, ali bi morala obstajati pravica do pritožbe ali ponovnega pregleda na podlagi člena 27(1) v primeru, kakšen je ta v postopku v glavni stvari, v katerem se država članica, na katero je zahteva naslovljena, strinja z obravnavanjem prošnje za azil, prosilec pa dokaze predloži po tem, ko je ta država članica sporočila svoje pristanek, in predloženi dokazi kažejo, da do pristanka morda ne bi prišlo, če bi država članica, ki daje zahtevo, preučila dokumente ali dokumentacijo posredovala organom države članice, na katero je zahteva naslovljena.[68]

86. Nizozemska izpodbija ugotovitve predložitvenega sodišča o tem, kako je obravnavala dokaze, ki jih je glede svojega povratka iz Irana v Francijo v letu 2013 predložil M. Ghezelbash. Navaja, da so njeni organi preučili dokumente, vendar niso šteli, da imajo dokazno vrednost, zaradi česar jih niso posredovali francoskim organom.

87. Prvič, nacionalno sodišče kot sodišče, ki edino odloča o dejstvih, mora ugotoviti, ali so nizozemski organi preučili dokaze, ki jih je predložil M. Ghezelbash, ali tega niso storili. Podobno lahko samo nacionalno sodišče presodi o dokazni vrednosti teh dokazov, njihovem pomenu in tem, ali bi morali vplivati na odločbo o predaji.

88. Drugič, dokumentacija, ki jo je predložil M. Ghezelbash (ki je, opozarjam, vsebovala potrdilo njegovega zdravnika in dokumente v zvezi s prodajo nepremičnine v Iranu), pomeni posredni dokaz v smislu točke 9 Seznama B v Prilogi II izvedbene uredbe. Kaj je zahtevano, da bi se zagotovilo, da ima prosilec za azil dostop do učinkovitega pravnega sredstva na podlagi člena 27(1) Uredbe Dublin III? Ali bi to, da ta dokumentacija ni bila preučena in/ali posredovana državi članici, ki je prejela zahtevo, moralo pomeniti podlago za pritožbo ali ponovni pregled na podlagi te določbe?

89. Učinkovitost sodnega nadzora, zagotovljena s členom 47 Listine, zahteva preučitev zakonitosti razlogov, ki so podlaga za odločbo, in tega, ali je bila sprejeta na dovolj trdni dejanski podlagi. Zato sodni nadzor ne more biti omejen na presojo abstraktne verjetnosti navedenih razlogov, temveč se mora nanašati na vprašanje, ali so ti razlogi, oziroma vsaj eden od njih, za katerega se šteje, da je sam po sebi dovolj za utemeljitev te odločbe, utemeljen.[69] Če to uporabimo v obravnavani zadevi, to pomeni preverjanje dejstev, ki se nanašajo na uporabo upoštevnih meril iz poglavja III, ki so podlaga odločbe o predaji.

90. Člen 27(1) ne določa, kako se ta presoja izvede. Zato mora to na podlagi notranjih postopkovnih pravil nadzirati nacionalno sodišče. Ta pravila bi veljala tudi za intenzivnost postopka nadzora in njegov rezultat – torej, ali bo zaradi uspešnega izpodbijanja vloga vrnjena pristojnim nacionalnim organom v ponovno odločanje ali pa bodo sodišča odločila sama, kar je vedno odvisno od načela učinkovitosti.[70]

91. Zato ugotavljam, da je treba Uredbo Dublin III razlagati tako, da pomeni, da lahko prosilec (v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari) na podlagi člena 27(1) izpodbija odločbo o predaji s pritožbo ali predlogom za ponovni pregled ter zahteva, da nacionalno sodišče preveri, ali so bila v njegovi zadevi merila iz poglavja III uporabljena pravilno. Učinkovitost sodnega nadzora, zagotovljenega s členom 47 Listine, zahteva presojo zakonitosti razlogov, ki so bili podlaga za odločbo

68 — Glej točki 31 in 32 zgoraj.

69 — Glej po analogiji sodbo Komisija in drugi/Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P in C-595/10 P, EU:C:2013:518, točka 119).

70 — Glej po analogiji sodbo Samba Diouf (C-69/10, EU:C:2011:524, točka 60).

o predaji, in tega, ali je bila sprejeta na dovolj trdni dejanski podlagi. Za preverjanje, ali so bila merila iz poglavja III objektivno in pošteno uporabljena v vsakem posameznem primeru, veljajo nacionalna postopkovna pravila. Ob upoštevanju načela učinkovitosti veljajo ta pravila tudi za intenzivnost in rezultat pritožbenega postopka oziroma postopka ponovnega pregleda.

Drugo in tretje vprašanje

92. Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem sprašuje, ali lahko prosilec za azil, če se ne more sklicevati na merila iz poglavja III, sproži postopek s pritožbo ali ponovni pregled na podlagi člena 27(1) Uredbe Dublin III samo v primerih, ko gre za družinske okoliščine, kot so navedene v členu 7 te uredbe, ali pa obstajajo za to tudi drugi razlogi.

93. Če se bo Sodišče strinjalo z mojo odločitvijo za tretjo možnost, na drugo vprašanje ni treba odgovoriti. Če pa bi se Sodišče ne odločilo za to širšo razlago, je iz moje razprave o drugi možnosti, o kateri se je razpravljalo pred Sodiščem,[71] razvidno, da menim, da lahko prosilec za azil sproži postopek na podlagi člena 27(1) Uredbe Dublin III zaradi izpodbijanja zatrjevanje kršitve katere koli materialne ali postopkovne pravice, ki mu je izrecno zagotovljena s to uredbo. Primeri, ki so bili v tem postopku predstavljeni pred Sodiščem, so obsegali zaščitne ukrepe za mladoletnike (v členih 6 in 8) in pravico do združitve družine (v členih od 9 do 11). Poudarjam, da ker po mojem mnenju odgovor na drugo vprašanje ni potreben, nisem popolno in natančno preučila Uredbe Dublin III; prav tako nisem poskušala sestaviti izčrpnega seznama pravic, katerih zatrjevana kršitev bi, v okviru te druge možnosti, lahko bila podlaga za izpodbijanje na podlagi člena 27(1).

94. Iz mojega odgovora na drugo vprašanje je razvidno, da obravnavanje tretjega vprašanja prav tako ni potrebno. Zaradi celovitosti dodajam, da se zdi, da se M. Ghezelbash v okviru nacionalnega postopka ni želel sklicevati na katere koli materialne ali postopkovne pravice, na katere je bilo Sodišče opozorjeno v okviru druge možnosti. Posredni dokazi, na katere se sklicuje (ki sem jih obravnavala v točkah od 85 do 90 zgoraj), se mi zato zdijo upoštevni zgolj v okviru uporabe meril iz poglavja III.

Predlog

95. Ob upoštevanju vseh zgornjih ugotovitev Sodišču predlagam, naj na vprašanja, ki jih je predložilo Rechtbank Den Haag, ki zaseda v 's-Hertogenboschu (Nizozemska), odgovori:

— Uredbo (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, je treba razlagati tako, da lahko prosilec v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, na podlagi člena 27(1) izpodbija odločbo o predaji s pritožbo ali predlogom za ponovni pregled ter zahteva, da nacionalno sodišče preveri, ali so bila v njegovi zadevi merila iz poglavja III uporabljena pravilno. Učinkovitost sodnega nadzora, zagotovljenega s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, zahteva presojo zakonitosti razlogov, ki so bili podlaga za odločbo o predaji, in tega, ali je bila sprejeta na dovolj trdni dejanski podlagi. Za preverjanje, ali so bila merila iz poglavja III objektivno in pošteno uporabljena v vsakem posameznem primeru, veljajo nacionalna postopkovna pravila. Ob upoštevanju načela učinkovitosti veljajo ta pravila tudi za intenzivnost in rezultat pritožbenega postopka oziroma postopka ponovnega pregleda.

— Na drugo in tretje vprašanje ni treba odgovoriti.

71 — Glej točke od 68 do 74 zgoraj.